

สรุปและเสนอแนะ

การท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมานานแล้วนับตั้งแต่สมัยโบราณ และได้ขยายกว้างขวางเป็นที่นิยมกันโดยทั่วไปเมื่อมีการค้นพบความก้าวหน้าทางวิทยาการใหม่ ๆ ทำให้การเดินทางไปในที่ต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วและสะดวกสบาย ค่าใช้จ่ายก็ถูกลง นอกจากนี้ประเทศต่าง ๆ ยังสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยวพักผ่อนให้มากขึ้นในทุกระดับชั้น โดยออกกฎหมายทางสังคมยอมรับสิทธิของมนุษย์ทางด้านการศึกษาฟรีโดยทั่วไป ทำให้ลูกจ้างมีวันหยุดและได้รับค่าตอบแทนจากนายจ้างได้มีโอกาสเดินทางท่องเที่ยวไปในที่ต่าง ๆ เพื่อผ่อนคลายความเคร่งเครียดจากการทำงาน ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวนี้ได้ออกให้เกิดประโยชน์แก่แหล่งท่องเที่ยวทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอันได้แก่ รายได้ประชาชาติ เงินตราต่างประเทศ ภาษีอากรของรัฐ และทำให้ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวมีงานทำเพิ่มขึ้น ดังนั้นประเทศต่าง ๆ ที่กำลังพัฒนา ซึ่งเสียเปรียบดุลการค้าให้แก่ประเทศพัฒนาแล้วตลอดมา และไม่สามารถที่จะแก้ไขภาวะการขาดดุลนี้ได้ เพราะสินค้าส่วนใหญ่ของประเทศเป็นผลผลิตทางเกษตรกรรม ต้องพึ่งภาวะการขาดดุลการค้าและประสบปัญหาด้านตลาดทำให้รายได้ไม่แน่นอน ประกอบกับมีความสามารถจำกัดในการผลิตสินค้าประเภทอุตสาหกรรม จึงน่าจะพิจารณานำเอามาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวมาช่วยแก้ไขภาวะการขาดดุลการค้าบางส่วน เพราะการส่งเสริมอุตสาหกรรมประเภทนี้ไม่ต้องใช้เงินเป็นจำนวนมากเหมือนอุตสาหกรรมประเภทอื่น ๆ โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ เพียงแต่บำรุงรักษา พัฒนาและเสริมสร้างเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทรัพยากรที่ใช้ก็จะไม่มีวันหมดสิ้นไปเหมือนวัตถุดิบของอุตสาหกรรมสาขาอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยซึ่งมีความได้เปรียบทางการท่องเที่ยวอยู่แล้ว เพราะมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอยู่มากมาย ดังคำยืนยันของคณะสำรวจทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ จากต่างประเทศ เช่น บริษัทเช็คกั เป็นต้น ซึ่งประเทศไทยน่าจะสนใจและเอาใจใส่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังจึงให้เป็นไปอย่างกว้างขวาง เพื่อผลประโยชน์ในการช่วยแก้ไขปัญหาภาวะเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต.

แต่จากการพยากรณ์สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวของสถาบันต่าง ๆ อันได้แก่ พาต้า บริษัทโบอิง ได้รายงานไว้ว่า- อัตราส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางเข้ามาประเทศไทย ในอนาคตภายใต้สภาวะการณ์ในปัจจุบันแล้วจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง และจากการพยากรณ์ของ ผู้เชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยวขององค์การสหประชาชาติ คือ ดอกเตอร์ บุลลอกัส ก็ได้รายงาน ว่าอัตราส่วนของจำนวนนักท่องเที่ยวของประเทศไทยจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมากถ้าอยู่ใน สภาวะการณ์ขอสมมุติต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ เช่น รัฐบาลควรจะต้องมีการปรับปรุงรูปการ จัด หน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเสียใหม่ เพื่อให้สามารถรับผิดชอบการดำเนินงานส่งเสริม การท่องเที่ยวของชาติได้อย่างกว้างขวางอย่างแท้จริง เป็นต้น และจากการสำรวจทัศนคติของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยก็ปรากฏว่า ความพึง พอใจในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้น ในปัจจุบันได้ถูกลดอันค้ำลงมาจาก อันค้ำคั้น ๆ ดังที่เคยเป็นมาแต่กาลก่อนเสียแล้ว ฉะนั้นจึงแสดงให้เห็นว่างานส่งเสริม การท่องเที่ยวของประเทศไทยที่ดำเนินการไปแล้วนั้นยังมีขอบปรองอยู่ ควรที่จะรีบทำการสำรวจ และหาทางแก้ไขต่อไป เพื่อรักษานโยบายชนส่วนรวมของประเทศไทยที่ได้รับจากการส่งเสริม การท่องเที่ยว

ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่แทนรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เพียงหน่วยงานเดียวคือ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) มีฐานะ เป็นรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีรายได้เลี้ยงตัวเอง ต้องอาศัยงบประมาณจากรัฐบาลมาใช้ในการดำเนินงานทั้งหมด ซึ่งตามหลักการแล้วหน้าที่รับผิดชอบของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจะมี อยู่อย่างกว้างขวาง และเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ มากมายทั้งทางด้านความร่วมมือ ประสานงานกันในการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรของชาติให้ได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด หน้าที่ รับผิดชอบดังกล่าวได้แก่ การกำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ในระดับชาติ การพัฒนาสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวและสร้างสรรสถานที่ท่องเที่ยวแห่ง ใหม่ การควบคุมมาตรฐานและจัดระเบียบธุรกิจท่องเที่ยวของเอกชน การอนุรักษ์ธรรมชาติและส่งเสริมสมบัติทางวัฒนธรรม การอำนวยความสะดวกในเรื่องพิธีการเข้าเมืองและการ ให้ข่าวสารทางการท่องเที่ยว การเผยแพร่ส่งเสริมและโฆษณา การส่งเสริมการท่องเที่ยว

เพื่อสวัสดิการสังคมและเยาวชน การวิจัยและรวบรวมสถิติทางการท่องเที่ยว การเข้าร่วมในสหพันธ์หรือสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวนานาชาติ การส่งเสริมการลงทุนของเอกชนหรือเป็นผู้ประกอบการลงทุนในกรณีที่เป็น การฝึกอบรมวิชาชีพทางการท่องเที่ยวและการประสานงานกับหน่วยราชการและเอกชน

แต่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง อ.ส.ท. นั้น ได้กำหนดวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของ อ.ส.ท. ไว้แคบกว่าหน้าที่อันควรอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลตามหลักการ บังขาดอีกหลายประการที่ไม่ได้ครอบคลุมถึงและบางประการก็ไม่ระบุไว้โดยชัดเจน ทั้งนี้เนื่องมาจากผลของการส่งเสริมการท่องเที่ยวที่มีมาตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบันนี้รัฐบาลไม่ได้ให้ความสนใจและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง เพราะในครั้งแรกนั้นเพียงแต่มีจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นชั่วคราวเมื่อจำเป็นเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และต่อมาได้จัดตั้งเป็นหน่วยงานขึ้นแต่ก็ยังทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในแบบเดิม จนกระทั่งปี พ.ศ. 2502 รัฐบาลจึงได้จัดตั้งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจขึ้นทำหน้าที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างเป็นอิสระ ดังนั้นจากการไม่เห็นความสำคัญและสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังของรัฐบาล จึงทำให้มีผลกระทบกระเทือนต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ เพราะไม่ได้กำหนดหน้าที่รับผิดชอบของ อ.ส.ท. ไว้ในพระราชกฤษฎีกาอย่างครบถ้วนตามหน้าที่อันควรอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาล เช่นขาดการกำหนดนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวและวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับชาติ ดังจะเห็นได้จากรัฐบาลไม่เคยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีการประกาศเป็นนโยบายที่แน่นอน และไม่เคยมีการกำหนดให้มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวรวมอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงทำให้มีผลกระทบกระเทือนต่อการเสนอของงบประมาณของ อ.ส.ท. และความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานราชการและธุรกิจเอกชน และทำให้ อ.ส.ท. ใ้รับงบประมาณประเภท งบบริหารทั่วไปเพียงประเภทเดียว ซึ่งไม่มีข้อมูลมั่นคงวางหน้า ในการจัดสรรเงินงบประมาณ ทำให้งบประมาณที่ อ.ส.ท. เสนอขอไปถูกตัดทอนลงทุกปี เพราะผู้บริหารงานของ อ.ส.ท. ไม่มีโอกาสที่จะเข้าไปชี้แจงถึงความจำเป็นในการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่เสนอขอไปและผลประโยชน์ที่จะได้รับในที่ประชุมของคณะรัฐมนตรี ดังนั้นการพิจารณาจัดสรรเงินงบประมาณให้ อ.ส.ท. จึงขึ้นอยู่กับ

สำนักงบประมาณเป็นสำคัญ และผลจากการที่รัฐบาลไม่ได้ออกร่างนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งของประเทศจึงทำให้ อ.ส.ท. ไม่ได้รับความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องด้วย ฉะนั้น การดำเนินงานที่ผ่านมาของ อ.ส.ท. จึงได้รับความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่วนการขาดหน่วยงานรับผิดชอบในการพัฒนาสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวและสร้างสรรสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่นั้นก็ได้ทำให้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทยประสาธาณน้ำทะเลเน่า ขาดแคลนน้ำจืดและขาดหาดสกปรก เพราะมีการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวอย่างมากมายโดยไม่มี การควบคุมและวางแผนหลักในการพัฒนาไว้ล่วงหน้าก่อน และการสูญสลายไปของตลาดน้ำวัดไทร อันเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติของประเทศไทยที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก ก็เนื่องมาจากความแออัดของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าไปชมเป็นจำนวนมากโดยที่ไม่มีการวางมาตรการในการอนุรักษ์สภาพธรรมชาติให้คงอยู่ตลอดไป

นอกจากนี้ การกำหนดอำนาจให้ อ.ส.ท. ในการดำเนินงานตามพระราชกฤษฎีกานั้น ก็เป็นอำนาจที่มีลักษณะขาดการบังคับ เพราะมีแต่การสอดส่อง ควบคุม และให้ความร่วมมือประสานงานเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่อำนาจตามกฎหมาย เพราะถ้าใครฝ่าฝืน อ.ส.ท. ก็ไม่สามารถที่จะไปบังคับหรือลงโทษได้ ประกอบกับ อ.ส.ท. ซึ่งเป็นเพียงหน่วยงานรัฐวิสาหกิจก็ไม่มีสิทธิที่จะรักษากฎหมายได้ ดังนั้นจึงได้ทำให้การดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของ อ.ส.ท. ประสบอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงานต่าง ๆ หลายประการ เช่น การควบคุมดูแลธุรกิจท่องเที่ยวเอกชน การพัฒนาปัจจัยทางการท่องเที่ยว เป็นต้น

ฉะนั้นผลจากขอบกพร่องของการกำหนดอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง อ.ส.ท. ได้ก่อให้เกิดอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงานหลายประการ ดังนี้คือ การเสนอขอเงินงบประมาณในการดำเนินงาน อำนาจตามกฎหมาย และความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนข้อเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการที่ไม่ได้กำหนดหน้าที่รับผิดชอบบางประการไว้ในพระราชกฤษฎีกา เป็นต้น

สำหรับวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะมุ่งศึกษาและวิเคราะห์ให้เห็นชัดเกี่ยวกับปัญหาด้านงบประมาณเพียงประการเดียวเท่านั้น ซึ่งผลจากการดำเนินงานที่ผ่านมาของ อ.ส.ท.

ที่สรุปได้จากรายงานของคณะกรรมการสำรวจของธนาคารโลก และประเมินผลจากผลงานของ อ.ส.ท. นั้นจำแนกเป็นข้อใหญ่ ๆ ได้ 4 ประการคือ การเผยแพร่โฆษณาและส่งเสริมการท่องเที่ยว การวิจัยและรวบรวมสถิติทางการท่องเที่ยว การจัดการสถานตากอากาศ 3 แห่ง และการเข้าร่วมในสหพันธ์หรือสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวนานาชาติ ส่วนงานด้านอื่น ๆ ที่ อ.ส.ท. เห็นว่าสำคัญและจำเป็นแม้ว่าจะไม่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ตามพระราชกฤษฎีกาหรือกำหนดไว้แต่ไม่ใคร่ระบุโดยชัดแจ้งก็ตาม อ.ส.ท. ก็ได้พยายามริเริ่มดำเนินการขึ้น คือ การวางแผนหลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับประเทศ การฝึกอบรมวิชาชีพทางการท่องเที่ยวและการสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวต่าง ๆ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานเหล่านี้ของ อ.ส.ท. ก็ไม่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากนัก จึงจะเห็นได้จากการเสนอของงบประมาณในการวางแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวระดับประเทศต้องใช้เวลารวบรวมเงินงบประมาณถึง 3 ปีจึงเพียงพอ ทั้งที่เป็นงานขั้นพื้นฐานที่จำเป็นและสำคัญสำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยว และจำนวนผู้ผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพทางการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานก็ยังมีน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้น เพราะไม่มีข้อกำหนดทางกฎหมายบังคับให้ธุรกิจท่องเที่ยวว่าจ้างแรงงานที่ได้มาตรฐานมาทำการฝึกอบรมมาแล้วจึงทำให้การฝึกอบรมวิชาชีพทางการท่องเที่ยวไม่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว มีแต่ อ.ส.ท. เท่านั้นที่ดำเนินงานด้านนี้อยู่ แต่ อ.ส.ท. ก็มีข้อจำกัดเกี่ยวกับเงินงบประมาณจึงไม่สามารถที่จะดำเนินการให้เป็นไปอย่างกว้างขวางและได้ผลดีที่สุดได้ ส่วนการสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยการท่องเที่ยวต่าง ๆ ก็ประสบอุปสรรคปัญหาด้านงบประมาณเช่นกัน จึงทำให้การดำเนินงานได้ปฏิบัติไปแต่เพียงการเริ่มต้นเท่านั้น

เมื่อวิเคราะห์ผลงานที่ประเมินได้ทั้ง 4 ประการของ อ.ส.ท. แล้ว จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานนั้นไม่สามารถที่จะกระทำได้อย่างคล่องตัวและกว้างขวางตามแผนงานที่กำหนดไว้ เพราะงบประมาณที่เสนอขอไปทุก ๆ ปีได้ถูกตัดทอนลงเป็นจำนวนมาก ทำให้คงเหลือปริมาณงานลงตามข้อจำกัดของงบประมาณ และงานบางโครงการก็ต้องเลิกล้มไป นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบเงินงบประมาณในการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวบางประการของ อ.ส.ท. กับประเทศอื่นบางประเทศแล้วก็ปรากฏว่า อ.ส.ท. ใช้เงินงบประมาณน้อยกว่าต่างประเทศมาก เช่น งบประมาณในการเผยแพร่โฆษณาและส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นต้น ดังนั้น

จึงพอสรุปได้ว่า การดำเนินงานที่ผ่านมาของ อ.ส.ท. นั้น ยังไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างกว้างขวางเต็มที่ตามแผนงานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากมีข้อจำกัดเกี่ยวกับเงินงบประมาณ จึงทำให้ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวของ อ.ส.ท. นั้นไม่ได้ผลสูงสุดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงาน

และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของ อ.ส.ท. กับวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ในการจัดตั้ง อ.ส.ท. ตามพระราชกฤษฎีกา ก็ปรากฏว่า อ.ส.ท. ไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ครบถ้วนตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาหลายประการ อันได้แก่ การจัดสร้าง ส่งเสริมหรือบูรณะสถานที่อันเหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว ช่วยเหลือแนะนำและร่วมมือในการจัดและดำเนินการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของเอกชน และประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในกรณีที่เอกชนไม่สามารถจะกระทำได้โดยลำพัง ทั้งนี้เนื่องมาจากอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงานด้านเงินงบประมาณ อำนาจตามกฎหมาย และความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ อ.ส.ท. ไม่สามารถปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบที่กำหนดไว้ตามพระราชกฤษฎีกาได้ครบถ้วนทุกประการ

ฉะนั้นจึงพอจะกล่าวโดยสรุปได้ว่า การดำเนินงานของ อ.ส.ท. เป็นแต่เพียงการเริ่มต้นเท่านั้น เพราะยังไม่สามารถที่จะดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามพระราชกฤษฎีกาได้ ทั้ง ๆ ที่วัตถุประสงค์ตามพระราชกฤษฎีกานี้ก็ยังไม่ครอบคลุมหน้าที่อันควรอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลไว้ได้ครบถ้วน ดังนั้น อ.ส.ท. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่แทนรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวจึงไม่สามารถทำหน้าที่แทนรัฐบาลได้อย่างกว้างขวางและครบถ้วนทุกประการ ทำให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวมีอุปสรรคและปัญหาเกิดขึ้น ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวและอนาคตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร ทั้ง ๆ ที่อุตสาหกรรมนี้ผลประโยชน์ต่อประเทศมากทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และประเทศไทยก็มีความได้เปรียบทางการท่องเที่ยวและทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว น่าจะให้การส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกันอย่างจริงจัง เพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับอย่างเต็มที่ในการที่จะนำไปช่วยแก้ไขปัญหาค่าครองชีพ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่กำลังประสบอยู่ ฉะนั้นจากอุปสรรคและปัญหาด้านงบประมาณของงานส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ อ.ส.ท. กำลังประสบอยู่นี้ รัฐบาลควรที่จะสนับสนุนรับทาทาง

แก้ไขต่อไป เพราะการแก้ไขอุปสรรคและปัญหาเหล่านั้นส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับรัฐบาลเป็นสำคัญที่จะส่งเสริมสนับสนุนอย่างแท้จริง และการแก้ไขอุปสรรคปัญหานั้นอาจจะมีทางเลือกอยู่หลายประการ ข้อดีข้อเสียแตกต่างกันไป จึงต้องพิจารณาเลือกทางเลือกที่ทำให้การแก้ไขอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ทุกด้านสอดคล้องกันไปเพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ดังรายละเอียดของทางเลือกต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ

1. รัฐบาลกำหนดแผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้เป็นนโยบายสำคัญของประเทศ
2. แก้ไขหน้าที่รับผิดชอบและอำนาจในการดำเนินงาน และปรับปรุงการจัดหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ เพื่อให้รับผิดชอบดำเนินงานได้กว้างขวาง
3. ให้ธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

1. รัฐบาลกำหนดแผนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นนโยบายสำคัญของประเทศ ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องถึงการมีโอกาสรวมอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย ก็จะช่วยให้งานส่งเสริมการท่องเที่ยวได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณประเภทบโครงการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นเงินงบประมาณที่รัฐบาลกันเงินไว้ให้ตามโครงการในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยไม่ถูกตัดทอนลงเหมือนงบบริหารทั่วไป ดังนั้น อ.ส.ท. ก็จะได้รับ การจัดสรรเงินงบประมาณในการดำเนินงานเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้บริหารงานของ อ.ส.ท. ได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมหรือรวมอยู่ในคณะบริหารระดับสูงของประเทศที่มีหน้าที่พิจารณาตกลงใจในเรื่องการพัฒนาและการใช้ทรัพยากรของชาติอย่างใกล้ชิด ตลอดจนการชี้แจงและให้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเป็นการป้องกันผลประโยชน์ในการดำเนินงานทางด้านการท่องเที่ยว และทำให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดไว้ใน การให้ความร่วมมือประสานงานกับ อ.ส.ท. ในการดำเนินงานต่อไป

อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดของวัตถุประสงค์ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง อ.ส.ท. นั้นยังจำกัดอยู่ในขอบเขตที่แคบไม่สามารถที่จะครอบคลุมถึงหน้าที่อันควรอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลได้ครบถ้วน ดังนั้นแล้ว อ.ส.ท. จะได้รับเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นและได้รับความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานต่าง ๆ อย่างดี แต่ลักษณะของการดำเนินงานก็ยังอยู่ในขอบเขต

ของวัตถุประสงค์ตามพระราชกฤษฎีกาไม่สามารถดำเนินงานให้กว้างขวางออกไปได้ และงานบางประการที่ต้องอาศัยอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงานก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติการได้ ฉะนั้น ทางเลือกในการแก้ไขอุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงานข้อนี้จึงยังไม่สามารถที่จะช่วยขจัดปัญหาในการดำเนินงานต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไปเพื่อให้ได้รับผลประโยชน์สูงสุดได้

2. แก้ไขหน้าที่รับผิดชอบและอำนาจในการดำเนินงาน และปรับปรุงการจัดหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ เพื่อให้รับผิดชอบงานใดกว้างขวาง เนื่องจากหน้าที่รับผิดชอบของ อ.ส.ท. ตามพระราชกฤษฎีกานั้นได้กำหนดไว้แคบ เมื่อเปรียบเทียบกับขอบเขตของงานที่รัฐบาลควร จะดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นงานที่กว้างขวางมากต้องระดมทรัพยากรทั้งหลายที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์และจะทำได้สำเร็จจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ฉะนั้นตามหลักการแล้วหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของชาติจึงควรเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่กว้างขวางพอสมควร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานและควบคุมให้งานส่งเสริมการท่องเที่ยวบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ แต่ตามลักษณะของอำนาจที่ อ.ส.ท. ได้รับมอบในพระราชกฤษฎีกานั้น ไม่ใช่อำนาจตามกฎหมายเพราะ อ.ส.ท. มีหน้าที่แค่เพียงการสอดส่อง ดูแล เสนอแนะเท่านั้น และถ้าใครฝ่าฝืนหรือไม่ให้ความร่วมมือ อ.ส.ท. ก็ไม่สามารถที่จะควบคุมหรือบังคับได้ ฉะนั้นจึงควรมีการแก้ไขให้ อ.ส.ท. มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานได้อย่างกว้างขวางสามารถครอบคลุมถึงหน้าที่อันควรอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลได้หมดและอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั้นก็ควรได้สัดส่วนสมดุลกันตามหลักการบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุไปด้วยดีและได้รับผลประโยชน์สูงสุด

แต่ลักษณะของการจัดหน่วยงานของ อ.ส.ท. ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจนั้นไม่มีสิทธิที่จะรักษาอำนาจตามกฎหมายที่ได้รับมอบได้ ดังนั้นจึงต้องมีการปรับปรุงให้หน่วยงาน อ.ส.ท. มีสิทธิรักษาอำนาจตามกฎหมายที่ได้รับมอบได้ ซึ่งอาจจะมีทางเลือกในการปรับปรุงดังต่อไปนี้

1. ออกกฎหมายระบุให้กระทรวงเจ้าสังกัดมอบอำนาจให้ อ.ส.ท. เป็นกรณีพิเศษ
2. เปลี่ยนฐานะของ อ.ส.ท. ให้มีสภาพเป็นหน่วยงานราชการอย่างเต็มที่

1. ออกกฎหมายระบุให้กระทรวงเจ้าสังกัดมอบอำนาจให้ อ.ส.ท. เป็นกรณีพิเศษ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ชอบในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพราะ อ.ส.ท. มีฐานะเป็นเพียงองค์การรัฐวิสาหกิจที่เป็นหน่วยงานกึ่งรัฐบาลและกึ่ง เอกชนเท่านั้น การที่จะให้หน่วยงานที่มีลักษณะเป็น เอกชนมีอำนาจบังคับหรือลงโทษ เอกชนด้วยกันย่อมไม่เหมาะสมและยังไม่เคยมีการดำเนินการเช่นนั้นมาก่อน นอกจากการรถไฟแห่งประเทศไทย ที่เคยได้รับมอบอำนาจจากกระทรวงเจ้าสังกัดในการเวนคืนที่ดินเท่านั้น ส่วนอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาความปลอดภัยบนรถไฟนั้น การรถไฟก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากกรมตำรวจในการส่งเจ้าหน้าที่ไปช่วยดูแลให้ทั้ง ๆ ที่กระทรวงเจ้าสังกัดมีสิทธิที่จะมอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในด้านนี้ให้การรถไฟได้ เช่นเดียวกับการเวนคืนที่ดิน แต่ก็ไม่ได้รับการสนับสนุนให้ดำเนินการ เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ชอบด้วยระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย¹ ดังนั้น อ.ส.ท. ซึ่งเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เช่นเดียวกับการรถไฟแห่งประเทศไทยและมีขอบเขตของการดำเนินงานเกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่าง ๆ มากกว่าการรถไฟ ก็ยังมีโอกาสน้อยที่จะได้รับการสนับสนุนให้มีสิทธิรักษาอำนาจตามกฎหมายได้

2. เปลี่ยนฐานะของ อ.ส.ท. ให้มีสภาพเป็นหน่วยงานราชการอย่างเต็มที่ เพื่อให้ อ.ส.ท. เป็นหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายในการดำเนินงาน สามารถควบคุมการดำเนินงานของธุรกิจท่องเที่ยวเอกชนให้เป็นไปอย่างมีระเบียบไม่ฉวยโอกาสเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว สร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวมากที่สุด ตลอดจนการมีอำนาจในการจัดตั้งหรือเพิกถอนการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวทุก ๆ สาขา โดยที่หน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบและเป็นธุรกิจท่องเที่ยวสาขาต่าง ๆ รวมทั้งควบคุมการดำเนินงาน การกำหนดอัตราค่าบริการและจัดวางมาตรฐานต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจแต่ละประเภท เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถช่วยให้ได้รับความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากรของชาติ

¹ คำชี้แจงของ พ.อ. สมชาย หิรัญภักดิ์ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม พ.ศ. 2518

อย่างไรก็ตามการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวบางประการต้องอาศัยความ สะดวกและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ถ้าเป็นหน่วยงานราชการก็จะทำให้การดำเนินงาน ล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้การดำเนินงานไม่ไต่ผลและได้รับผลประโยชน์ไม่เต็มที่ อันได้ แก่การอนุรักษ์ธรรมชาติและส่งเสริมสมบัติทางวัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อ สวัสดิการสังคมและส่งเสริมการท่องเที่ยวของเยาวชน และการส่งเสริมการลงทุนของเอกชน ในธุรกิจท่องเที่ยวหรือเข้าเป็นผู้ประกอบการลงทุนในกรณีที่เป็น ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้ ควรให้หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อความรวดเร็วสะดวกคล่อง- ตัวกว่าที่จะให้หน่วยงานราชการรับผิดชอบ เช่น การให้หน่วยงานราชการรับผิดชอบในการ ควบคุมและวางแผนพัฒนาส่วนรวมและลงทุนพัฒนาปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ ส่วนการลงทุนพัฒนาสิ่ง กึ่งคูคใจทางการท่องเที่ยวและสร้างสรรสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ก็ควรมอบให้หน่วยงานรัฐ- วิสาหกิจ เขาคำเนินการภายใต้การควบคุมของหน่วยงานราชการ เป็นต้น

สรุปจากการเปรียบเทียบทางเลือกทั้ง 2 ประการแล้วจะเห็นได้ว่าวิธีการแก้ไข ปรับปรุงให้ อ.ส.ท. สามารถรักษาอำนาจตามกฎหมายนั้น ควรเลือกวิธีการที่สอง คือเปลี่ยน ฐานะของ อ.ส.ท. ให้มีสภาพเป็นหน่วยงานราชการอย่างเต็มที่และมีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจร่วม คำเนินงานอยู่ด้วย เพราะเป็นการถูกต้องตามระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย และต่าง ประเทศก็ดำเนินการเช่นนี้อยู่ เช่น อิสราเอล อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เกาหลี เป็นต้น ซึ่งยอม จะได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในการปรับปรุงหน่วยงานมากกว่าการแก้ไขด้วยวิธีการที่หนึ่ง และการปรับปรุงหน่วยงานนี้ก็ยอมต้องทำให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่ใดแก้ไขให้ดีขึ้น เขต ของการดำเนินงานกว้างขวางขึ้น โดยการขยายหน่วยงานให้ใกล้ชิดส่วนกับอำนาจหน้าที่ความ รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้น ดังนั้นก็ย่อมจะมีผลทำให้ อ.ส.ท. ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นด้วย เพราะหน้าที่รับผิดชอบเพิ่มขึ้นและหน่วยงานขยายใหญ่ ขึ้น แต่อย่างไรก็ตามถ้ารัฐบาลไม่ใ้ให้การสนับสนุนอย่างแท้จริงจนกำหนดไว้เป็นนโยบาย สำคัญของประเทศแล้ว ปัญหาการเงินงบประมาณในการดำเนินงานและความร่วมมือประสาน- งานจากหน่วยที่เกี่ยวข้องก็อาจจะยังไม่หมดสิ้นไปได้

3. ให้ธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เนื่องจากธุรกิจท่องเที่ยว เอกชนเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะโรงแรม

บริษัทนำเที่ยว สายการบิน และร้านค้าของที่ระลึก เป็นต้น ดังนั้นธุรกิจท่องเที่ยวเหล่านี้ควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐโดยการช่วยเหลือทางการเงินในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างกว้างขวางและผลประโยชน์ที่ได้ก็จะกลับตกมาถึงมือธุรกิจเอกชนอีก สำหรับการสนับสนุนทางการเงินของธุรกิจเอกชนที่ต่างประเทศหลายประเทศได้รับความร่วมมือในขณะนี้ อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

(ก) การให้เงินอุดหนุนแก่หน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐ โดยมอบให้ในนามของสมาคมทางการท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังเช่น ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นหน่วยงานราชการ ที่ได้รับงบประมาณแผ่นดินร่วมกับเงินอุดหนุนและเงินสมทบจากองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เช่น สมาคมโรงแรม สมาคมมัคคุเทศก์ สมาคมภัตตาคาร และสมาคมบริษัทนำเที่ยว เป็นต้น ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้นถึง 20 สมาคมด้วยกัน²

หรือธุรกิจเอกชนแต่ละหน่วยจ่ายเงินสมทบให้ในรูปของค่าบำรุงสมาคมทางการท่องเที่ยว ดังเช่นที่ ฮาวาย ซึ่งหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวได้รับเงินสมทบในรูปของค่าบำรุงสมาชิกจากธุรกิจเอกชนเป็นจำนวนมาก ประมาณหนึ่งในสามของงบประมาณประจำปีทั้งหมด³

จากวิธีการของประเทศทั้ง 2 นั้น นับได้ว่าได้ช่วยผ่อนคลายภาระของรัฐบาลในการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอันมาก

²Japan National Touris Organization, Tourism in Japan 1973

(Tokyo : 1973), p. 28.

³Hawaii Visitors Bureau Presentation to the Fourth State Legislature State of Hawaii (ไม่ปรากฏที่พิมพ์ : 1967), p. 9.

(ข) การจ่ายเงินอุดหนุนให้แก่หน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐในรูปแบบของภาษีหรือค่าธรรมเนียม ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลของหลายประเทศนิยมการเก็บภาษีบางประเภทจากนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการท่องเที่ยวเพื่อให้ได้เงินมาชดเชยกับการลงทุนก่อสร้างปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว โดยถือหลักว่าผู้ใช้บริการเป็นผู้จ่าย⁴ ดังเช่นที่ได้ดำเนินการไปแล้วใน สิงคโปร์ และเพื่ออำนวยความสะดวกมิให้เป็นการรบกวนแก่นักท่องเที่ยวจนเกินไป สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวของสิงคโปร์ได้เรียกเก็บจากธุรกิจท่องเที่ยวโดยตรง และให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยวเรียกเก็บเพิ่มจากนักท่องเที่ยวในภายหลัง อันได้แก่ โรงแรม บาร์ และภัตตาคารที่ได้จดทะเบียนเป็นธุรกิจสำหรับนักท่องเที่ยวในอัตรา 3% จากยอดขายรับที่ขายได้ทั้งหมด เพื่อนำเงินที่เก็บได้มาใช้จ่ายเป็นเงินงบประมาณในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ⁵

ซึ่งวิธีการทั้ง 2 ลักษณะที่ต่างประเทศดำเนินการอยู่นี้ ถ้า อ.ส.ท. จะเอาแบบอย่างวิธีการใดวิธีการหนึ่งก็จำเป็นที่จะต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอีกหลายประการด้วยกันคือ ในการที่จะให้ธุรกิจท่องเที่ยวของเอกชนให้เงินช่วยเหลือแก่หน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐในนามของสมาคมต่าง ๆ หรือให้จ่ายในรูปแบบของค่าบำรุงสมาคมทางการท่องเที่ยว นั้น ธุรกิจท่องเที่ยวจะต้องมีการรวมตัวกันอย่างจริงจังและหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐสามารถควบคุมดูแลมาตรฐานและจัดระเบียบธุรกิจท่องเที่ยวเอกชนอย่างได้ผล ตลอดจนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐก็ให้ผลประโยชน์อย่างมากแก่ธุรกิจท่องเที่ยวของเอกชน ซึ่งตามสภาพการณ์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในขณะนี้ จะเห็นได้ว่า ธุรกิจเอกชนยังไม่มี การรวมตัวกันอย่างจริงจัง และการดำเนินงานส่งเสริม

⁴IUOTO "Role of the State in Field of Tourism" World Tourism 1970 - 1971 (Geneva : 1972), p. 3.

⁵"Singapore Tourism Orderly Growth" Asia Travel Trade Vol.5 (September : 1973), p. 21.

การท่องเที่ยวของ อ.ส.ท. ก็ยังไม่ปรากฏให้เห็นชัดเจนว่าได้อะไรให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจท่องเที่ยวเอกชนอย่างมากมาย และไม่สามารถที่จะควบคุมธุรกิจเหล่านี้ได้ ดังนั้นในการที่จะให้ธุรกิจท่องเที่ยวเอกชนให้เงินอุดหนุนหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐในนามของสมาคมต่าง ๆ ก็คงจะไม่ได้ผลมากนัก

ส่วนการเรียกเก็บภาษีบางประเภทจากนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยว โดยผ่านผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อให้ไปเก็บจากนักท่องเที่ยวอีกต่อหนึ่งนั้น ก็ต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีธุรกิจท่องเที่ยวโดยเฉพาะ และหน่วยงานที่จะรักษากฎหมายนี้ก็ต้องเป็นหน่วยงานราชการ แต่ อ.ส.ท. มีฐานะเป็นเพียงรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นจึงต้องเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากร ซึ่งมีงานค่านอนอยู่มากมายแล้วก็ยอมจะจัดเก็บได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยเท่าใดนัก นอกเสียจากว่า อ.ส.ท. จะดำเนินการจัดเก็บเองโดยเปลี่ยนฐานะให้เป็นหน่วยงานราชการที่มีสิทธิรักษากฎหมายได้

ฉะนั้นในการที่จะให้ธุรกิจเอกชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของ อ.ส.ท. ในด้านการเงินนั้น ถ้าพิจารณาตามสภาพการณ์ในปัจจุบันเพื่อความเหมาะสมและผลประโยชน์ที่จะได้รับแน่นอนกว่าแล้ว ก็ควรที่จะเลือกวิธีการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมจากผู้ให้บริการปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตามถ้าจะแก้ไขปัญหาค่าบริการข้อนี้อีกเพียงประการเดียวก็คงจะได้ผลไม่มากนัก เพราะเงินที่จัดเก็บได้ก็คงไม่มากมายจนสามารถดำเนินงานโครงการใหญ่ ๆ ได้โดยไม่ต้องอาศัยการสนับสนุนจากรัฐบาลเกี่ยวกับเงินงบประมาณและความร่วมมือประสานงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินงานก็ไม่สามารถที่จะปฏิบัติได้อย่างกว้างขวาง เพราะต้องดำเนินการอยู่ในขอบเขตของอำนาจหน้าที่ในพระราชกฤษฎีกาซึ่งกำหนดไว้ในขอบเขตที่แคบและอำนาจหน้าที่ก็ไม่ได้สัดส่วนกัน ฉะนั้นการแก้ไขปัญหาค่าบริการนี้ก็ยังไม่สามารถช่วยให้การดำเนินงานของ อ.ส.ท. เป็นไปด้วยดีและได้รับผลประโยชน์สูงสุด

กล่าวโดยสรุปจากทางเลือกทั้ง 3 ประการในการแก้ไขปัญหาค่านางบประมาณของ อ.ส.ท. นั้น จะเห็นได้ว่า ทางก็ยังมิชอบกพร่องอยู่ ถ้าจะแก้ไขปัญหาค่าบริการใดวิธีการหนึ่งก็คงจะได้รับผลประโยชน์ไม่เต็มที่นัก นอกจากจะใช้ทั้ง 3 วิธีการรวมกันไปให้ประสานงานและสอดคล้องกัน ก็จะช่วยให้การแก้ไขปัญหาค่านางบประมาณของ อ.ส.ท.

ดูลงไปด้วยดี คือ รัฐบาลสนับสนุนงานส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยกำหนดไว้เป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งของประเทศทำให้มีโอกาสรวมอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติซึ่งมีผลทำให้ อ.ส.ท. ได้รับการจัดสรรงบประมาณประเภทงบโครงการพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกประเภทหนึ่ง ทั้งยังมีผลทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทราบถึงนโยบายของรัฐบาลในการที่จะให้ความร่วมมือประสานงานกับ อ.ส.ท. ต่อไป และมีการแก้ไขอำนาจหน้าที่รับผิดชอบของ อ.ส.ท. ให้กว้างขวางขึ้นและได้สัดส่วนกันเพื่อทำหน้าที่แทนรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ครบถ้วนทุกประการและได้ผลดี แต่ในการที่จะรักษาอำนาจตามกฎหมายที่ได้รับมอบหมายนั้น อ.ส.ท. ต้องปรับปรุงให้เป็นหน่วยงานราชการอย่างเต็มที่และมีรัฐวิสาหกิจร่วมดำเนินงานด้วยเพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการขยายหน่วยงานให้ได้สัดส่วนกับอำนาจหน้าที่รับผิดชอบที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมขึ้น อันเป็นผลช่วยสนับสนุนให้อ.ส.ท. ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณเพิ่มขึ้น เพราะรัฐบาลได้กำหนดไว้เป็นนโยบายสำคัญของประเทศและหน้าที่รับผิดชอบกว้างขวางขึ้น ตลอดจนหน่วยงานก็ได้ขยายใหญ่ขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังช่วยให้สามารถดึงเอาความร่วมมือจากธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวด้วย โดยจัดเก็บภาษีจากนักท่องเที่ยวและธุรกิจท่องเที่ยว ผู้ใช้บริการปัจจัยพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ดังนั้นจากการแก้ไขปัญหาคานงงบประมาณของ อ.ส.ท. ด้วยวิธีการทั้ง 3 ประการพร้อมกันไปนี้ ก็จะช่วยให้ อ.ส.ท. ได้รับเงินงบประมาณในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างเพียงพอจากการช่วยเหลือของรัฐบาลและธุรกิจท่องเที่ยวเอกชน และการดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวของ อ.ส.ท. ก็จะเป็นไปอย่างกว้างขวางได้ผลดีเพราะมีอำนาจตามกฎหมายมาช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานบางประการและได้รับความร่วมมือประสานงานด้วยดีจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้อ.ส.ท. สามารถปฏิบัติหน้าที่อันควรอยู่ในความรับผิดชอบของรัฐบาลได้อย่างครบถ้วนทุกประการ อันจะนำไปสู่เป้าหมายของการดำเนินงาน ทำให้อ.ส.ท. ประสบผลสำเร็จและอาจจะได้รับผลประโยชน์สูงสุดจากงานส่งเสริมการท่องเที่ยว